

RUNDA BORDET

Renoveringshysterin

■ Bara under juli, augusti och september köpte svenskarna hantverkstjänster för två miljarder kronor.

Men varför är det så viktigt att ha ett snyggt hem?

Expressen samlade inredaren Malin Jensen, etnologen Karl-Olov Arnstberg och privatekonomen Gunilla Nyström för att diskutera renoveringshysteri och fixeringen kring boendet.

Varför är det så viktigt hur vi bor?

KARL-OLOV: Vi är skyddslösa utan bostäder. Det är det sista vi vill förlora. En viktig skillnad mot äldre tiders boende är att bostaden numera uttrycker en personlig identitet.

MALIN: Många vill gärna inreda för att visa upp för sina vänner; "det här rummet ska vi använda när vi har bjudningar". Hur ofta har ni det, brukar jag fråga? "Jaa, kanske en gång i månaden". Alla de andra dagarna ska ju bostaden vara något för dig.

Har den inre boendemiljön blivit viktigare?

MALIN: Det är ett jätteviktigt sätt att visa vem man är. Lika viktigt som vilka kläder man har på sig. Har man råd med designklassiker eller handlar man hellre på loppis?

KARL-OLOV: Nu skryter man ofta om köket – det var otänkbart om man går lite tillbaka i tiden – eller till och med om ett nytt badrum. Det tillhörde de bakre regionerna som man över huvud taget inte visade upp för.

GUNILLA: Är det något man lägger pengar på är det kök och badrum.

Hur länge har den inre boendemiljön varit så betydelsefull?

KARL-OLOV: 20 år kanske. Inte så långt tillbaka. När man visar upp ett tjustigt kök med diverse ugnar, då visar man också upp en kompetens. Att man kan hantera det och lagar god mat.

GUNILLA: Från min utgångspunkt ser jag att man är beredd att lägga mycket pengar på hemmet. Många satsar på att äga sin bostad. Vi gör undersökningar varje månad om boprisutvecklingen och ibland frågar vi hur man vill bo. Bland dem mellan 25 och 49 år så vill sju procent bo i hyresrätt. Resten vill äga.

MALIN: Jag hjälper ofta till i processen när köparna ska göra sina egna val till en nybyggd bostad. Luntan med papper över alla olika val är hur tjock som helst, ändå tycker

ALLA JAGAR NÅGOT PERSONLIGT. "Men är man inne på Hemnet så har nästan alla likadant. Ett vitt ellipsformat bord i köket med vita Myranstolar", säger privatekonomen Gunilla Nyström, som diskuterade fixeringen kring boendemiljön med inredaren Malin Jensen och etnologen Karl-Olov Arnstberg.

Foto: YLWA YNGVESSON

"Hemmafixare är nöjda bara de får behålla sina jobb och pula på"

kunden inte att det finns tillräckligt. Det finns verkligen ett behov av att göra något till sitt eget. Många säger ofta "jag vill inte ha det som alla andra har tagit".

Folk är på jakt efter det egna och personliga, men om man bläddrar igenom annonserna över bostäder som är till salu så ser det mesta paradoxalt nog väldigt lika ut.

GUNILLA: Jag bevakar bostadsmarknaden för att se hur länge bostäder ligger ute för försäljning. Är man inne på Hemnet så har nästan alla likadant. Ett vitt ellipsformat bord i köket med vita Myranstolar...

MALIN: Och Ikeas Abstraktkök med högblanka luckor i vartenda kök.

KARL-OLOV: Då kan man se att det är en illusion att man är så ensam om något. Man bara tror att man är det. Man tillhör sin egen tid. Det är samma som när man hittar på namn till sina ungar och tror att man är jätteoriginell. Sedan upptäcker man att alla heter just det namnet.

Var det lika viktigt tidigare hur det såg ut i hemmen? Nu finns till och med ett program som heter "Sve-

riges fulaste hem", och där förstår man att till exempel furu är helt fel.

GUNILLA: Det var helt okej med furu för 25 år sedan...

KARL-OLOV: Det var viktigt på andra sätt tidigare, andra kriterier. Jag byggde spånskivesängar. Det var inte samma flashiga ambitioner.

GUNILLA: Man hade inga pengar heller.

KARL-OLOV: Jag bodde i en stor borgarvåning på

Södermalm med ett stort barockmöblemang i matsalen. När mina kompisar kom hem till mig för att läsa FNL-kurser tittade de sig omkring. Det var ett jäkla borgarhem, men jag hade inte råd att ändra på det. Det var rätt provokativt för dem, så nog var det viktigt hur det såg ut.

Vad vill folk absolut inte ha?

MALIN: Inte något som man tror alla andra har. Men egentligen har man det ändå. Man vill ha samma standard, men lite "eget". Furu vill man inte ha. Men det kommer ju att komma tillbaka.

Hur stor makt har du och dina kollegor över vad som gäller? Några kanske har lagt 300 000 på att renovera på ett sätt och sen gäller det inte alls längre.

MALIN: Jag tror att tidningar, magasin och tv-program har mycket mer makt än vad jag som inredare har när jag kommer hem till någon.

MALIN: Det är svårt att hitta några grejer som man absolut inte får ha.

Är det vettigt att i en lågkonjunktur lägga så mycket pengar på att bygga om och inreda som svenskarna gör i dag?

GUNILLA: Det är väldigt svårt att säga generellt. De yngre som precis har kommit in på bostadsmarknaden är högbelånade. Om man ska vara lite förnumstig så kan jag ibland undra om man måste ha alla behov tillfredsställda på en gång? Det ligger närmare för 70- och 80-talisterna, upplever jag. Tidigare köpte man huset som låg där man ville bo och som hade potential. Badrummet var kanske loppigt men det fick duga så länge. Nu måste allt göras i ordning på en gång, även om lågkonjunkturen kan ha dämpat det något.

MALIN: Det är nästan som att det blir ännu viktigare för folk att ha det mysigt hemma, när det blåser lite snålt utanför i världen. Då satsar man på hemmet.

Jag läste en gammal intervju med dig Karl-Olov, där du sa att folk inte vill göra revolution utan är nöjda med nya tapeter.

KARL-OLOV: Från politikerperspektiv är det väldigt bra att det inte är upproriska befolkningar. Hemmafixare är nöjda bara de får behålla sitt jobb och pula på. Sedan kan världen runt omkring nästan förfalla. Ett bra recept för att få en nöjd befolkning.

Och så sockrar man med rot-avdrag.

GUNILLA: Rot-avdraget är ett bra sätt att hålla folk på gott humör genom lågkonjunkturen.

Kommer det att komma en backlash? Att vi tröttnar på att renovera?

KARL-OLOV: Det har jag svårt att se.

MALIN: Nej, jag tror inte heller det.

Sofia Stridsman
sofia.stridsman@expressen.se

GUNILLA NYSTRÖM, 55.
GÖR: Privatekonom på SEB.

KARL-OLOV ARNSTBERG, 66.
GÖR: Etnolog som bland annat skrivit böckerna "Sprawl" och "Miljonprogrammet". Kommer i vår med boken "Boende i Europa".

MALIN JENSEN, 31.
GÖR: Inredare. Har bland annat jobbat med "Roomservice". En av de första i Sverige att arbeta med homestyling.